

CRNA GORA

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

Broj: 64/-18

Podgorica, 20. jun 2019. godine

Savjet za građansku kontrolu rada policije, u daljem tekstu Savjet, u sastavu **mr.sci. Aleksandar Saša Zeković, prof. dr Dražen Cerović, doc.dr Branislav Radulović, dr Vladimir Dobričanin i advokat Zoran Čelebić**, razmotrio je pritužbu **građanina D.K. iz Podgorice** koji se žalio na zlostavljanje od strane pripadnika Posebne jedinice policije, i usvojio nakon pribavljenih izjašnjenja i obavljene rasprave, sljedeći

ZAKLJUČAK

1. Građanin D.K. iz Podgorice uputio je pritužbu Savjetu na rad Uprave policije povodom događaja koji se desio dana 17.10.2015. godine ispred zgrade Skupštine Crne Gore, kada ga je, kako je naveo, više pripadnika Posebne jedinice policije (PJP) iznenada i bez povoda brutalno pretuklo, nanijevši mu više lakih i jednu tešku tjelesnu povredu, izlažući ga nečovječnom i ponižavajućem mučenju i zlostavljanju.
2. Građanin je naveo da je zapošljen u Demokratskoj narodnoj partiji, na radnom mjestu vozača te da se navedenog dana u ranim jutarnjim satima, nalazio ispred platoa Skupštine Crne Gore kada su, bez najave i upozorenja, pripadnici PJP nasilno sklonili demonstrante koji su se tu nalazili, od 27.09.2015, na mirnim i demokratskim protestima, prijavljenim saglasno zakonu i odobrenim od strane Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) Crne Gore.
3. Građanin D.K. je naveo da je negdje oko 6 sati, u trenucima dok su lideri Demokratskog fronta od pripadnika PJP tražili objašnjenje zbog čega postupaju protivzakonito, došlo do iznenadnog i mučkog napada na njega i brutalnog prebijanja od strane N.J. i grupe od 5-10 pripadnika PJP. Građanin je Savjetu saopštio da u jednom trenutku opšteg meteža koji je nastao, ničim izazvani i bez opravdanog razloga, od pozadi su mu prišla dva uniformisana ovlašćena službenika sa plavim kačketima na glavama, snažno ga povukli za ramena i oborili na asfalt. Prije pada na asfalt D.K. se mahinalno okrenuo i prepoznao da je jedan od ta dva policijska službenika N.J. koji ga tada snažno udara pesnicom u predjelu rebara čime ubrzava pad, nakon čega je D.K. ustao i primijetio da je opkoljen sa nekoliko pripadnika PJP. Zatim, na komandu N.J. na njega je krenula grupa od 5-6 specijalaca sa namjerom da ga uhapše, jedan od njih mu je nasilno ubacio u usta flašicu sa biber-sprejom (suzavcem) a zatim zaprašio oči i lice, nakon čega N.J. i grupa specijalaca počinju brutalno da ga udaraju pesnicama i palicama po glavi i tijelu. Prebijanje je trajalo sigurno minut-dva naveo je građanin. U jednom trenutku su ga policijski službenici grubo i bezobzirno prebacili preko zaštitne ograde koja se nalazila sa desne strane bine prema zgradama Predsjedništva Crne Gore, gdje ga je dočekala druga grupa od 6-7 specijalaca koja je nastavila sa prebijanjem, na način što su ga snažno udarali palicama, pesnicama i čizmama po čitavom tijelu i u predjelu glave. Od

posljedica zlostavljanja i prebijanja pojavili su mu se veliki podlivi i modrice na tijelu, a od dejstva upotrijebljenog suzavca u potpunosti su mu natekle oči i lice, tako da u jednom trenutku više nije mogao ništa da vidi. U stanju neizdrživih bolova, pomenuti policijski službenici su ga smjestili u policijsko vozilo i odveli u prostorije CB Podgorica, gdje su mu saopštili da je *uhapšen*.

4. Kroz zgradu CB Podgorica su ga pod ruku vodila dvojica uniformisanih policajaca, jer zbog ogromnih podliva i dejstva biber-spreja nije mogao da otvorio očne kapke i nije ništa video. U jednoj od kancelarija ovlašćenom policijskom službeniku dao je svoje lične podatke, i na njegovo pitanje šta mu se dogodilo D.K. je odgovorio da su ga bez ikakvog povoda brutalno pretukli N.J. i grupa pripadnika PJP ispred Skupštine Crne Gore.
5. Poslije nekih 45 minuta od privođenja u CB Podgorica, građanin D.K. je saopštio da su ga odvezli, kolima Hitne pomoći, u Urgentni centar zbog ukazivanja pomoći, u pratnji dva uniformisana policijska službenika i S.M., rukovodioca sektora u Stanici policije za javni red i mir CB Podgorica.
6. U bolničkom hodniku je pokušao da putem mobilnog telefona obavijesti porodicu o svemu što se dogodilo, ali ga je u tome spriječio S.M. koji ga je, na vrlo korektan način, upozorio da ne može koristiti mobilni telefon jer je lišen slobode.
7. Nakon ukazivanja prve pomoći smješten je na Odjeljenje neurohirurgije radi daljnog liječenja, gdje je zadržan dva dana. Ispred ulaznih vrata sobe u kojoj je bio smješten nekoliko sati su stajala dva uniformisana policijska službenika kao obezbeđenje što je, kako su mu objasnili, zakonska obaveza prema licima koja su lišena slobode. Negdje oko 14 časova, ti uniformisani policijski službenici su se bez obavještenja i obrazloženja udaljili iz bolnice.
8. Građanin je Savjetu naveo da nikada nije dobio bilo kakav pisani akt koji potvrđuje da je bio lišen slobode i zbog čega.
9. Građanin D.K. je konstatovao u svojoj pritužbi da policijski službenici PJP koji su ga brutalno pretukli i nanijeli mu povrede nijesu otkriveni, niti je bilo koji pripadnik te jedinice procesuiran zbog kritičnog događaja, te da je uslijed pogoršanja opšteg zdravstvenog stanja, posebno jakih bolova u predjelu lijevog oka, liječenje nastavio u specijalizovanim medicinskim klinikama u Podgorici i Beogradu.
10. Građanin je naveo i da je u ovom događaju zadobio brojne lake tjelesne povrede kao i tešku tjelesnu povredu - prelom unutrašnjeg zida lijevog gornjoviličnog sinusa koje su opisane u medicinskoj dokumentaciji koja je dostavljena u prilogu pritužbe zajedno sa video snimkom od 17.10.2015. godine u trajanju od 53,7 sekundi objavljenom na sajtu www.youtube.com, brojna medicinska dokumentacija na njegovo ime sa pratećim fotografijama kao i nalaz i mišljenje vještaka medicinske struke - neuropsihijatra prof. dr. S.M., urađenom za potrebe parničnog postupka P.br. 4407/17 koji se vodi pred Osnovnim sudom u Podgorici. Dalje je naveo da jedan dio prethodnih navoda može da potvrdi i pomenuti policijski službenik S.M., rukovodilac Sektora za Javni red i mir u CB Podgorica kao i svjedoci, među kojima ima i poslanika Skupštine Crne Gore: P.B, V.B, K.P. i S.P.
11. Građanin D.K. je predložio da, u skladu sa ovlašćenjima, građanska kontrola pokrene postupak za ocjenu primjene policijskih ovlašćenja u konkretnom slučaju, da od Uprave policije - CB Podgorica zatraži informacije i obavještenja o razlozima i povodu njegovog privođenja u CB Podgorica, 17.10.2015, i podatak da li je i po kom osnovu navedenog dana ili bilo kog dana uopšte, zakonito lišen slobode i s tim u vezi izda zaključke i preporuke.
12. Savjet je predmetnu pritužbu uzeo u razmatranje i obratio se Upravi policije da informiše o razlozima privođenja u CB Podgorica građanina D.K. iz Podgorice, 17. oktobra 2015, te da li je isti i po kojem osnovu lišen slobode, a od podnosioca pritužbe zatraži da informiše o statusu predmeta kod Osnovnog suda.

- 13.Građanin D.K. u izjašnjenju koje je dostavio Savjetu navodi da je u pitanju postupak koji se vodi pred Osnovnim sudom u Podgorici pod poslovnom oznakom P.br. 4407/17, i da je dana 02.11.2018. godine donijeta presuda kojom se djelimično usvaja tužbeni zahtjev i obavezuje tužena Država Crna Gora da mu na ime naknade nematerijalne štete isplati ukupan iznos od 7.058,33, i da je trenutno u toku postupak odlučivanja po žalbi Zaštitnika imovinsko-pravnih interesa Crne Gore, pred Višim sudom u Podgorici. Vezano za navode iz pomenutog dopisa da se „građanska kontrola predmetnim događajem bavila po sopstvenoj inicijativi“, D.K. je ukazao da nikada nije dobio bilo kakvo mišljenje niti obavještenje po tom pitanju, niti ga je bilo ko pozivao da da izjavu ili obavještenje. Istakao je ovom prilikom da njegovo obraćanje Savjetu nema nikakve veze sa parničnim postupkom za naknadu nematerijalne štete koji je u toku pred Osnovnim sudom u Podgorici, ali ima za namjeru da nadležnim sudovima podnese tužbu i ustawnu žalbu za nedjelotvornu istragu povodom kritičnog događaja.
- 14.Savjet je informisao građanina D.K. da su tekovine rada Savjeta za građansku kontrolu rada policije objavljene u knjizi "Pravo na fizički integritet i ljudsko dostojanstvo: Oktobarski protesti i primjena policijskih ovlašćenja" koja je objavljena u saradnji Savjeta sa partnerima - Zaštitik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Vrhovno državno tužilaštvo Crne Gore, Ministarstvo unutrašnjih poslova Crne Gore i nevladinim organizacijama (NVO) "Akcija za ljudska prava" i "Građanska alijansa", a pod uredništvom predsjednika mr Aleksandra Saše Zekovića, kao i da je u njoj predstavljen i slučaj građanina D.K.¹
- 15.U odgovoru Uprave policije dostavljenom Savjetu je navedeno da je nakon izvršenih provjera po iznijetm pitanju konstatovano da se D.K. 17.10.2015. godine, nalazio na prostoru ispred zgrade Skupštine Crne Gore, gdje su službenici Uprave policije pružali asistenciju Komunalnoj policiji Glavnog grada Podgorica, postupajući po njihovom rješenju o uklanjanju mobilijara sa navedenog prostora. Određeni broj lica, koji se tom prilikom nalazio na prostoru gdje se odvijala asistencija, pružio je aktivan fizički otpor u cilju sprječavanja uklanjanja mobilijara, da bi potom i fizički napali službenike Uprave policije, sprječavajući ih u vršenju službene radnje, zbog čega je više lica privedeno u CB Podgorica. U službene prostorije, tom prilikom, priveden je i D.K, kome je zbog povrede ukazana ljekarska pomoć od strane ekipe Hitne pomoći, koja ga je potom i odvela u Klinički centar, gdje je hospitalizovan. Osnovni državni tužilac (ODT) u Podgorici J.P., kako je navela Uprava policije, je 18.10.2015, dopisom od službenika Centra bezbjednosti Podgorica, u vezi sa navedenim događajem, zatražila je preduzimanje službenih radnji, kao i prikupljanje određene dokumentacije i CD snimaka, a službenici CB Podgorica, pregledom video snimka nisu mogli da identifikuju lica koja su 17.10.2015. godine, nanjela povrede D.K.
- 16.Savjet je odgovor Uprave policije dostavio građaninu D.K. na upoznavanje sa sadržinom i izjašnjenje.
- 17.Savjet se slučajem prebijanja građanina D.K. blagovremeno bavio još 2015. godine i to na osnovu pritužbe NVO "Akcija za ljudska prava". Direktorka ove NVO, mr.sci T.G.P, obratila se Savjetu interesujući se da li je Savjetu poznat identitet osobe sa priložene fotografije, ko su osobe koje ga sprovede, zašto ova osoba tako izgleda i da li je prema ovom građaninu, bilo prekomjerne upotrebe sile. Od tadašnjeg direktora Uprave policije, S.S, Savjet za građansku kontrolu rada policije je zatražio detaljnu informaciju i hitnost u postupanju. Prethodno je o slučaju obaviješteno i Odjeljenje za unutrašnju kontrolu policije MUP Crne Gore, na koje Savjet nije dobio odgovor. Uprava policije je pružila, 11. novembra 2015. godine, sljedeći odgovor: "Službenici Uprave policije su 17. oktobra 2015. godine na Bulevaru Sv. P. Cetinskog pružili asistenciju Komunalnoj policiji Glavnog grada Podgorica i tom prilikom u službene prostorije CB Podgorica doveli više

¹ strane: 19-20; <http://www.kontrolapolicije.me/sites/default/files/library/files/Pravo%20na%20fizicki%20integritet.pdf>

lica, među kojima i D.K., koji je imao vidne povrede u predjelu lica. Po dolasku u službene prostorije D.K. je zatražio ukazivanje ljekarske pomoći, što mu je i omogućeno, tako što je ekipa Hitne medicinske pomoći došla u CB Podgorica i istog preuzeila od strane policijskog službenika S.M. i odvezla ga u Klinički centar, gdje je D.K. hospitalizovan. Preduzimajući mjere i radnje u cilju identifikovanja lica koja su pomenutog dana nanijeli povrede D.K., službenici Uprave policije izvršili su pregled raspoloživih video zapisa, ali tom prilikom nijesu uspjeli identifikovati takva lica” stoji u tadašnjem odgovoru policije.

18. Savjet je, na svojoj sjednici od 24. maja 2019. godine, donio je odluku da podsjeti, uz dodatne komentare, na svoje ranije zaključke u odnosu na isti slučaj:

“Savjet je povodom konkrenog slučaja ocijenio da je posrijedi policijska brutalnost i da je ukupan odnos Uprave policije prema konkretnom događaju i povrjeđivanju građanina D.K. krajnje zabrinjavajući. Savjet je zahtijevao hitno preduzimanje svih potrebnih aktivnosti kako bi se u policiji uspostavila nova profesionalna kultura. Savjet je pri postupanju po ovoj pritužbi reafirmisao preporuke Evropskog komiteta za spriječavanje mučenja i nečovječnih ili ponižavajućih kazni ili postupaka (CPT) koje su Crnoj Gori izdate 2010. godine i 2013. godine. Savjet je zatražio od ministra unutrašnjih poslova i direktora Uprave policije usvajanje jasnih propisa i instrukcija kako bi se konačno prekinula ova praksa i svi policijski službenici bili označeni na vidljiv način koji će omogućiti nesmetanu i neupitnu, trenutnu ili kasniju, identifikaciju”.

19. Dodatno, na osnovu ukupno raspoložive dokumentacije Savjet konstataže da je izostala uspješna istraga zlostavljanja građanina D.K. što znači da identitet službenika policije koji su zlostavljali građanina D.K. do danas, ni nakon 44 mjeseca, ostaje nepoznat te da Savjetu nijesu poznati objektivni i opravdani razlozi za svojevremeno privođenje građanina D.K. u službene prostorije policije i obezbjeđenje istog tokom njegovog liječenja.
1. Na osnovu dugogodišnje prakse i posvećenog rada Savjet je, na sjednici od 24. maja 2019, prepoznao problem nekažnjivosti službenih lica za zlostavljanje građana zbog čega je, između ostalog, ukazao na ključnu odgovornost sudstva da doprinese efikasnijoj zaštiti građana od zlostavljanja i mučenja.²

SAVJET ZA GRAĐANSKU KONTROLU RADA POLICIJE

² [http://www.kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Zaključ%C4%8Cci%20Savjeta%20gra%C4%91ansku%20kontrolu%20rada%20policije%20o%20nekaz%C4%8Cnjivosti%20zlostavljanja%20gra%C4%91ana.pdf](http://www.kontrolapolicije.me/sites/default/files/Izvjestaji/Zaključ%C4%8Cci%20Savjeta%20za%20gra%C4%91ansku%20kontrolu%20rada%20policije%20o%20nekaz%C4%8Cnjivosti%20zlostavljanja%20gra%C4%91ana.pdf)